

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

608. meddelelse. 8. januar 1959

A. Forsøgsresultater

Forsøg med sorter af tomater i væksthuse 1957-58

Forsøgene, der er udført ved Statens Væksthuseforsøg i Virum, har haft til formål at undersøge dyrkningsværdien af nogle af de i handelen værende tomatorter og især af de nye F₁ krydsninger.

Der har i forsøgene været 9 sorter udvalgt ved en forudgående iagttagelsesdyrkning. Af disse er antagelig de 7 F₁. Som målesorter er medtaget *Potentat AH. 8* og *Selandia* samt *Ware Cross*; denne sidste er en F₁, som ved det sidst afsluttede sortsforsøg viste sig at give et stort udbytte af god kvalitet.

De 9 sorter er følgende: 1. *Dæhnfeldt nr. 195*, 2. *Potentat AH. 8*, 3. *Selandia*, 4. *Ware Cross*, 5. *Atocross*, 6. *Danimuna*, 7. *Earlymuna*, 8. *Reverdan* og 9. *Revermun*.

Forsøget blev i 1957 udført i et ældre tomathuse, der blev dampet i 1955. Der blev grundgødet med 750 kg staldgødning pr. a og tilført svovlsur ammoniak og kalisalpete efter behov i sæsonens løb. Planteafstand 70 — 40 × 50 cm = 3,6 planter pr. m². Forsøget udplantet 9. maj og sluttet 29. september, altså en ret sen og kort kultur. Der høstes 6 fællesparceller à 24 planter.

I 1958 blev forsøget flyttet til et nybygget væksthuse, som kun havde haft en kultur tidligere, agurker sidst i 1957. Jorden er her meget kraftig. Grundgødning ligeledes 750 kg staldgødning pr. a. Udplantning 18. februar i rækker på tværs af huset med 3 planter pr. m². Sidste plukning 16. september, så det var en tidlig og lang kultur. Der høstes 5 fællesparceller à 32 planter.

Da forsøgene i de to år er udført i forskellige huse og med forskellig udplantningstid, har der været nogen forskel i udbytte og plukketid, men som helhed er det de samme sorter, der har været tidligst og givet størst udbytte i begge år.

Sorteringerne er I. = alle glatte frugter fra 35—100 g. II. glatte frugter over 100 g samt alle riflede. III. er frugter under 30 g plus misdannede og grønnskoldede, og til affald går alle syge frugter.

De to års gennemsnit fremgår af tabellerne. I tabel 1 er udbyttet af modne frugter opført i 4 sorteringer i vægt og forholdstal, hvor 100 er gennemsnit af ialt-vægtene.

Sorterne *Revermun*, *Ware Cross* og *Danimuna* har givet det største udbytte, og dette er tilfældet i begge år; udbyttet var meget større i 1958 end i 1957. *Dæhnfeldt nr. 195*, *Earlymuna* og *Reverdan* har derimod alle 3 været ret ens i udbyttet de to år.

I sorteringerne ligger de tre sorter, der har givet det største udbytte, også højest i I. sortering. I II. sortering, bestående af store og riflede, har der for alle sorter været en forskydning fra 1957, hvor der var flest store i sorteringen, til 1958, hvor den overvejende bestod af riflede. Små og grønskjoldede udgjorde langt den største part af III. sortering, og forholdet for disse har været meget konstant for begge år for alle sorter undtagen for *Revermun*, der har haft en stigning af grønskjoldede i andet år.

I tabel 1 er i en særlig rubrik anført, hvor stor en del af III. sortering de grønskjoldede udgør i kg og forholdstal. Det vil ses, at der er stor forskel på sorterne. Affald og syge samt revnede har været uden betydning.

Tabel 2 giver en oversigt over det samlede udbytte af modne frugter fordelt på 3 plukkeperioder samt kg grønne frugter ved forsøgets afslutning angivet i udbytte ialt og forholdstal. 1. plukkeperiode strakte sig i 1957 over 3 uger, 2. over en måned og 3. over 4 uger. I 1958 var de to første af 1 måneds varighed og 3. periode varede godt 1½ måned. *Dæhnfeldt nr. 195* var i 1957 den tidligste med 280 kg pr. a i 1. periode, *Revermun* fulgte derefter med 264 kg og *Ware Cross* med 248 kg. Sidst kom *Potentat* med 209 kg. I 1958 var *Ware Cross* tidligst med 450 kg i 1. periode, *Revermun* med 427 kg og *Danimuna* med 402 kg, hvorimod *Dæhnfeldt nr. 195* kun gav 336 kg. *Selandia* nåede 342 kg og *Potentat* 354 kg.

Høsten i 2. periode har ikke varieret meget fra 1957 til 1958 for nogen af sorterne, og begge år faldt den indenfor juli-august. I 3. periode er der derimod stor forskel fra år til år, da bl. a. periodens længde har været meget forskellig, således er høsten i 1958 100 kg pr. a større end i 1957 for *Dæhnfeldt nr. 195* vedkommende og 220 kg for *Danimuna* og *Revermun*.

På grund af den forlængede vækstsæson i 1958 er der mindre mængder grønne frugter end i 1957. *Dæhnfeldt nr. 195* havde således 14 kg pr. a mod 120 kg i 1957, og *Revermun* 62 kg mod 306 kg. Det syntes som alle sorter var helt afbåret i 1958, hvilket ikke var tilfældet året før.

I tabel 3 er anført tal for en del forhold af betydning for sorterens dyrkningsværdi. Vægten af plantemassen ved rydning giver et udtryk for planternes vækstkraft og fylde. *Dæhnfeldt nr. 195* vejede i 1957 264 kg pr. a mod i 1958 401 kg. *Potentat* og *Selandia* noget mere — nemlig 285 kg i 1957 mod 430 kg i 1958, og *Earlymuna* betydelig mere — 304 kg i 1957, 590 kg i 1958.

Plantehøjden målt i juni måned varierede ca. 30 cm fra laveste til højeste. Desuden er der givet karakter for angreb af fløjlsplet (1—10), hvor 10 betyder helt fri. Her viste det sig, at kun F_1 var helt fri, nemlig *Danimuna*, *Earlymuna* og *Revermun*.

Antallet af frørum er optalt og har næsten været konstant i begge år. Kærnemasseprocenten har ligeledes været ret konstant i begge år. Frugtstørrelsen varierer fra 52 g for *Atocross* til 73 g for *Potentat AH. 8*, denne og *Selandia* har ret store frugter. *Revermun* har også en god frugtstørrelse.

Tilbøjelighed til hulhed i frugterne har ikke været ret stor, men med

den kraftigere vækst i 1958 var den dog noget større end i 1957. Grønfarvningen er derimod steget stærkt i 1958, gennemsnitlig er den mindst for *Danimuna* og størst hos *Atocross*.

Beskrivelse af sorterne

1. *Dæhnfeldt nr. 195*. Væksten ranglet, meget modtagelig overfor fløjlsplet. I den gamle tomatjord var udbyttet godt, derimod ikke i den friske, stærkt gødede jord. Frugterne er fint farvede, lidt bløde trods mange frørum: 345 pr. 100 frugter. Kærnemasseprocenten 28.
2. og 3. *Potentat* og *Selandia* er begge af middelkraftig vækst, dog i 1958 noget forvoksede med lange, grenede klaser. I den kraftige jord blev der mange store frugter, riflede men af god kvalitet.
4. *Ware Cross*. Væksten er middelkraftig. Fløjlspletmodtagelig. Har begge år givet et fint udbytte både i I. og II. sortering, men frugtstørrelsen er lovlig lille, gennemsnitlig 59 g. Få frørum, ringe fasthed, men fin udvendig farve.
5. *Atocross* er nærmest lille af vækst og ret modtagelig for fløjlsplet. Høsten i 1. periode under middel. Frugterne pæne, særlig i 1958 noget små med tilbøjelighed til grønt i kærnemassen.
6. *Danimuna*. Meget kraftigvoksende, tidlig og med den største pct. (91) i I. sortering. Stort total-udbytte af godt farvede, faste frugter trods det lave antal frørum og den store kærnemasse. Størrelsen lidt for lille. Fuldt modstandsdygtig mod fløjlsplet. Bedst på nydampet jord i god gødningskraft.
7. *Earlymuna* er meget kraftigvoksende med store blade. Fløjlspletmodstandsdygtig. Ikke særlig tidlig men med en god I. sortering. Frugterne pænt farvede, men fastheden ikke stor trods mange frørum og ringe kærnemasse. Tilbøjelighed til grønt ved kærnemassen.
8. *Reverdan* har lang og spinkel vækst og er ikke fløjlspletmodstandsdygtig. Ikke særlig tidlig, men har en stor I. sortering. Fint farvet, ret lille frugt af god fasthed, ikke mange frørum og stor kærnemasse med tilbøjelighed til grønfarvning.
9. *Revermun*. Meget kraftig vækst. Sorten har begge år givet tidlig og særdeles fin I. sortering dog særlig i 1958. Lille III. sortering bestående af små frugter. Farven ikke helt god, men frugterne faste med 342 frørum pr. 100 frugter og kun 25 pct. kærnemasse med nogen tilbøjelighed til grønfarvning. Frugterne vejede gennemsnitlig 69 g. Fuldt modstandsdygtig mod fløjlsplet.

Af de her nævnte nyere sorter er det særlig *Danimuna* og *Revermun*, der påkalder sig interesse og måske særlig den sidste, da den har tilfredsstillende frugtstørrelse.

Tabel 1. Udbytte af modne frugter i sorteringer og ialt

Sort	kg modne frugter pr. a						Forholdstal. Gns. af ialt = 100				
	sorteringer					*)heraf grøn-skj.	sorteringer				*)heraf grøn-skj.
	I	II	III*	aff.	ialt		I	II	III*	ialt	
Dæhnfeldt nr. 195 ..	821	164	147	0.9	1133	26	70	14	13	97	2.2
Potentat AH 8.....	727	213	160	0.6	1101	79	63	18	14	95	6.8
Selandia	748	195	157	0.1	1100	71	64	17	13	94	6.1
Ware Cross.....	1026	56	117	0.7	1199	24	89	5	10	103	2.1
Atocross.....	959	25	140	0.1	1124	8	82	2	12	96	0.7
Danimuna.....	1065	70	111	0.8	1247	10	91	6	10	107	0.9
Earlymuna.....	935	113	85	1.4	1134	16	80	10	7	97	1.4
Reverdan.....	965	30	136	1.0	1132	8	83	2	12	97	0.7
Revermun.....	978	217	111	1.0	1307	22	84	19	9	112	1.9

Tabel 2. Udbytte af høstede frugter i plukkeperioder

Sort	Høstede frugter, kg pr. a					Forholdstal for frugter, kg pr. a. Gns. af ialt for alle sorter = 100						
	1ste		2den	3die	grøn-ne	ialt	1ste		2den	3die	grøn-ne	ialt
	plukkeperiode		plukkeperiode				plukkeperiode					
Dæhnfeldt nr. 195 ..	308	553	257	67	1185	24	43	20	5	92		
Potentat AH 8.....	282	548	271	138	1239	22	42	21	11	96		
Selandia	281	544	275	132	1232	22	42	21	10	95		
Ware Cross.....	349	576	274	103	1302	27	45	21	8	101		
Atocross.....	286	583	254	109	1232	22	45	20	8	95		
Danimuna.....	311	615	321	138	1385	24	48	25	11	108		
Earlymuna.....	298	543	293	147	1281	23	42	23	11	99		
Reverdan.....	288	582	262	128	1260	22	45	20	10	97		
Revermun.....	345	615	347	184	1491	27	48	27	14	116		

Tabel 3. Forskellige vækst- og frugtegenskaber

Sort	Plantemasse kg pr. a	Højde i cm i juli	Vækstkræft 10 = bedst	Fri for flojlsplet 10 = helt fri	Farve 10 = bedst	Fæsthed 10 = bedst	Antal frørum i 100 frugter	Kærnemasse, % af samlet vægt	% med tilbøjelighed til hule frugter	% med grønt i kærnemassen	g fro pr. kg frisk frugt	Vægt i g pr. frugt
Dæhnfeldt nr. 195	333	177	6	2	8.5	5.7	345	28	7	16	5.3	63
Potentat AH 8	367	153	7	5	7.5	6.0	344	25	1	7	4.7	73
Selandia.....	352	157	7	5	6.5	7.0	356	26	0	8	4.9	71
Ware Cross...	350	163	7	2	7.8	5.8	285	28	3	17	6.6	59
Atocross.....	317	176	6	2	6.8	6.7	251	29	5	27	6.7	52
Danimuna....	453	183	10	10	7.3	7.3	272	28	1	7	6.6	57
Earlymuna....	447	160	8	10	6.8	6.0	310	24	2	23	6.4	63
Reverdan....	318	181	6	3	7.3	6.7	280	29	1	25	6.8	54
Revermun....	447	171	9	10	5.8	7.7	342	25	5	16	5.5	69

Trykt i 20.000 eksemplarer